

Szám: 70-5-2/1976.

A BELÜGYMINISZTERIUM EGÉSZSÉGÜGYI OSZTÁLY

VEZETŐJÉNEK

2/1976. számú

I N T É Z K E D É S E

az egészséges, biztonságos szolgálati- és munkafeltételek továbbfejlesztéséhez irányelvek kiadásáról

Budapest, 1976. július 5-én.

A BM személyi állomány egészséges, biztonságos szolgálati- és munkafeltételei tervszerű továbbfejlesztésére az V. ötéves terv időszakára vonatkozó irányelveket, valamint azok egységes alkalmazására az alábbi

i n t é z k e d é s t

adom ki:

1. A BM személyi állomány munkavédelmének szabályozásáról szóló 4/1975. számú belügyminiszteri utasítás 14. pontjában felsorolt szervek vezetői, parancsnokai /a továbbiakban: parancsnokok/ vizsgálják felül, hogy az irányításuk alá tartozó szervek területén miként tettek eleget a balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályok, valamint az egészséges szolgálati- és munkakörülményeket biztosító közegészségügyi rendelkezések előírásainak.

15. d.

45.9/25/76.

2. A munkaegészségügyi és munkavédelmi helyzet felmérésénél az irányelvek I. részében foglalt szempontok szerint kell eljárni és a felmérés eredményéről 1976. november 30-ig a BM Egészségügyi Osztály részére részletes jelentést kell küldeni.
3. A vizsgálat és a felmérés alapján a parancsnokok az V. ötéves terv lehetőségeit és célkitűzéseit figyelembevéve vizsgálják felül távlati munkavédelmi intézkedési tervüket és a munkavédelmi helyzet elemzésével, a gazdaságosság és az észszerű takarékoság szem előtt tartásával az V. ötéves terv időszakára vonatkozóan egészítsék ki, illetőleg módosítsák azt.
4. Azoknál a szerveknél, ahol a távlati munkavédelmi intézkedési terv elkészítése még nem történt meg, ott az V. ötéves terv időszakára vonatkozóan kell munkavédelmi intézkedési tervet pótlólag készíteni.
5. A távlati munkavédelmi intézkedési tervek módosítását, illetőleg az V. ötéves terv időszakára vonatkozó munkavédelmi intézkedési tervet 1976. december 31-ig kell elkészíteni és azok egy példányát 1977. január 15-ig kell a BM Egészségügyi Osztályhoz megküldeni.

Ezen intézkedés kiadása napján lép hatályba. Az intézkedésben foglaltakat és az irányelveket a munkavédelmi feladatokat irányító és végző állománnyal megfelelő mértékben ismertetni kell.

Dr. Földes István s.k.
ro. ezredes
osztályvezető

Felterjesztve: Miniszterhelyettes
Elvtársnak

Kapják: elosztó szerint

Nytsz: 4-9-12/1976.

I R Á N Y E L V E K
=====

a BM személyi állomány egészséges és biztonságos
szolgálati- és munkafeltételeinek továbbfejlesztéséhez az V. ötéves terv időszakára

I.

Szemponatok a szervek munkaegészségügyi helyzetének
felméréséhez

1. Az 1971.-74. években a szervnél előfordult-e:
 - a./ a 13/1967./Eü.K.10./ Eü.M. számú utasítás alapján bejelentésre kötelezett foglalkozási betegség;
 - b./ ha igen, milyen intézkedéseket tettek az előfordult foglalkozási megbetegedések megelőzésére.

2. A vizsgálat időszakában előfordulnak-e a szervnél:
 - a./ az ÁBEO-ban előírt normákat meghaladó károsító hatások
 - a mérgező hatású gázoknak, gőzöknek és poroknak az üzemek légterében megengedhető legnagyobb töménysége /MAK érték/,
 - a zajszint és
 - az anyagmozgatási norma tekintetében;
 - b./ az előírt normáktól kedvezőtlen irányban eltérő munkakörülmények
 - a szellőzés,
 - a fűtés,
 - a világítás,
 - a fizikai erőlkifejtés,

- az üzemi rend és tisztaság,
- a szervek közlekedési és szállítási útjainak vonatkozásában.

3. Az előző pontban foglaltak vonatkozásában:

- a./ Milyen intézkedéseket tettek a felsorolt károsító hatások megelőzésére /műszaki, szervezési intézkedések, egyéni védőeszközök biztosítása, stb./?
- b./ Ellenőrizték-e a megelőző intézkedések hatásosságát?
- c./ Milyen mértékben sikerült az előirt normákat megközelíteni vagy elérni?

4. Biztosítottak-e a szervnél az iparági óvórendszabályokban, szabványokban, az országos tervezési irányelvekben /MOTI/, a szociális létesítmények vonatkozásában a MOTI 30-66-ban előírtak?

5. A szervnél biztosított-e az alábbi rendelkezések betartása:

- A munkaköri /szakmai/ alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 12/1972./VII.11./ Eü.M. számú rendelet.
- A nők és fiatalok életének és testi épségének védelméről szóló 4/1962./IV.5./ Mü.M. számú rendelet, valamint a nők megfelelő foglalkoztatásáról és egészségük, testi épségük védelmének elősegítéséről szóló - a 8/1970./X.6./ Mü.M. számú rendelet 4.§.-ával kiegészített - 4/1966./X.21./ Mü.M. számú rendelet.
- A foglalkozási ártalom veszélyének kitett dolgozók időszakos orvosi vizsgálatáról szóló 12/1972./VII.11./Eü.M. számú rendelet. Az időszakos orvosi vizsgálatok alapján a megelőzésre javasolt műszaki vagy egyéni védelmi intézkedések, a dolgozók javasolt munkahelyi áthelyezése megtörténik-e?

- A védőkenőccsel, tisztítószerrel és bőrápolószerrel való ellátásról szóló 179/1955./Eü.K.20./ Eü.M. számú utasítás, valamint a 131/1961./22/ Mü.M. számú utasítás.
- A védőétellel, valamint melegítő itallal való ellátásról szóló 119/1955. /Eü.K.7./ Eü.M. számú utasítás.
- A csökkent munkaképességű személyek helyzetének rendezéséről szóló 50/1967. /XI.22./ Korm.sz. rendelet, valamint az ezzel kapcsolatos munkaügyi miniszteri, egészségügyi miniszteri és pénzügyminiszteri rendeletek. /Egységes szerkezetbe foglalt szövegüket lásd a Magyar Közlöny 1974. december 24-i és az Egészségügyi Közlöny 1975. évi 3. számában./

6. Az egészségügyi alapellátás vonatkozásában:

- a./ A szerv állományának első orvosi ellátása belügyi vagy állami szolgálatban lévő orvos útján van-e biztosítva?
- b./ A rendelő helyiségei megfelelnek-e a BM Elhelyezési Szakutasítás Függeléke 1.7 sz. mellékletében lévő előírásoknak?
- c./ Az alapellátási egységek feladatukat a BM I. Főcsoportfőnökség Egészségügyi Osztály ügyrendjében meghatározottak szerint látják-e el?

7. A szociális létesítmények megfelelnek-e az ÁBEO-ban és a MOTI 30-66-ban foglaltaknak?

8. A szerv munkavédelmi szabályzata tartalmazza-e az ÁBEO-ban, az iparági óvórendszabályokban, valamint az egyéb rendeletekben az egészségvédelmi előírásoknak a munkahelyekre alkalmazott előírásait és a védelmi eszközök biztosításának előírásait?

9. Mennyiben valósult meg a szervnél a IV. ötéves terv időszakaára készült munkavédelmi intézkedési terv?

II.

Irányelvek a szervek ötéves munkavédelmi intézkedési terveihez

1. Baleseti veszélyforrások csökkentése területén:

Az ötéves munkavédelmi intézkedési terv összeállítása, illetőleg kiegészítése előtt felül kell vizsgálni a szerv baleseti statisztikáját és a leggyakrabban balesetet okozó veszélyforrások megszüntetésének műszaki, szervezési megoldásait ki kell dolgozni. Ezeket a megoldásokat az intézkedési tervben rögzíteni kell. Így többek között az alábbi problémák megoldásával kell foglalkozni:

- a./ A további elcsuszásos sérülések megelőzése érdekében fokozottan törekedni kell csuszásgátló padlóburkolatok kialakítására, a fokozottan veszélyes területeken elő kell írni a csuszásgátló talpu védőcipő alkalmazását.
- b./ Nagy figyelmet kell fordítani a kéziszerszámok állapotára. Folyamatosan biztosítani kell, hogy kifogástalan állapotú szerszámok álljanak az állomány rendelkezésére. A kéziszerszámokkal, különféle tárgyakkal dolgozók oktatását szigorítani kell. Elő kell írni, hogy csak műszakilag kifogástalan állapotú szerszámokkal szabad munkát végezni. Ezt a biztonsági szemléken kiemelten ellenőrizni kell.
- c./ A közlekedési balesetek csökkentése érdekében fokozott figyelmet kell fordítani a gépjárművezetők rendszeres továbbképzésére, szolgálati feladataik és pihenőidejük megfelelő összehangolására.
Az egyre növekvő gépkocsiforgalom baleseti veszélyei miatt a BM gépközi állományának hibátlan műszaki, forgalombiztonsági állapotát folyamatosan biztosítani kell.
- d./ A sportsérülések csökkentése érdekében a szervek parancsnokai rendeljék el és szigorúan ellenőrizzék a sportfoglalkozásokkal kapcsolatos előzetes kioktatásokat.

e./ Felül kell vizsgálni a meglévő üzemelő gépeket, berendezéseket és ha szükséges, a vonatkozó szakmai óvórendszabályoknak, szabványoknak megfelelően azokat utólagosan is el kell látni védőberendezésekkel.

Itt elsősorban a konyhai gépeknél tapasztalható hiányosság, melyek nagyrésznél nincs megoldva az előírt kényserkapcsolás.

A hiányosságok felszámolásánál azokat a gépeket, berendezéseket kell előtérbe helyezni, amelyeknél a veszélyforrás fokozott hatóképességű.

Új gépek, berendezések beszerzésénél, összeállításánál fokozott figyelmet kell fordítani a biztonsági berendezések kialakítására. Állandóan törekedni kell a magasabb szintű védelem megvalósítására.

f./ Az elektromos áramütés veszélyeinek csökkentése érdekében az érintésvédelmi berendezések hatásosságát az MSZ 172. előírásai szerint ellenőrizni kell. A feltárt hiányosságok /nem megfelelő földelési ellenállás, elégtelen szigetelési ellenállás, stb./ megszüntetésére azonnali intézkedés szükséges.

Fel kell tární azokat a területeket, ahol az előírásoknak megfelelően érintésvédelmi rendszer kiépítésére szükség van. A feltárt hiányzó érintésvédelem kiépítését tervbe kell venni és sürgősen végre kell hajtani.

g./ A szervek a saját területükön üzemelő gépek hiányzó kezelési utasításait dolgozzák ki. Ezek az utasítások ne csak a kezelési teendőket tartalmazták, hanem műveletelemekre lebontva, a gépek üzemeltetésével kapcsolatos biztonsági és egészségvédelmi előírásokat is.

A gépek üzemeltetése csak a kifüggesztett kezelési utasításoknak megfelelően történhet. A balesetek elkerülése érdekében ezt szigorúan és következetesen meg kell követelni.

b./ Felül kell vizsgálni azokat a helyiségeket, amelyekben tűz- és robbanásveszélyes anyagokkal dolgoznak. A robbanásveszélyes koncentráció kialakulásának megakadályozása érdekében ellenőrizni kell az elszívóberendezések hatékonyságát. Amennyiben szükséges, tervbe kell venni az elszívóberendezések beépítését.

2. Munkakörülmények további javítása terén:

a./ Foglalkozási betegségek előfordulása esetén az ártalom forrását ideiglenes megoldással azonnal, illetőleg rövid időn belül meg kell szüntetni, de legalább olyan szintre kell csökkenteni, hogy megbetegedés vagy maradandó egészségkárosodás ne alakulhasson ki.

b./ A normákat jelentősen meghaladó expozíció esetében, ahol még foglalkozási megbetegedés nem fordult elő, de az állomány tagjainak fokozott veszélyeztetettsége fennáll, az átmeneti, ideiglenes intézkedéseken kívül törekedni kell az V. ötéves terv keretében az ártalmak végleges és hathatós elhárítására.

c./ Törekedni kell a nehéz fizikai munka /főleg anyagmozgatás/ tervszerű csökkentésére segédberendezések alkalmazásával, illetőleg jobb munkaszervezéssel, különös tekintettel a női munkaerőre.

d./ A zaj- és rezgésártalmat okozó gépeknél, berendezéseknél arra kell törekedni, hogy a zaj- és rezgésártalom az előírt megengedett értéket ne haladja meg. Ha bizonyos szolgálati helyeken ez nem lehetséges, akkor megfelelő védőfelszereléssel, illetőleg munkaszervezéssel /rövidebb munkaidő, pihenési pótlék, rendszeres orvosi vizsgálatok, stb./ kell megakadályozni a maradandó halláskárosodás, vagy vibráció okozta foglalkozási betegségek kialakulását.

e./ Rendszeres porártalmu munkahelyeknél törekedni kell zárt technológia, helyi elszívás vagy nedves technológia kialakítására.

f./ Az egészségre ártalmas mérgező anyagokat felhasználó munkahelyek intenzív szellőztetését helyi elszívóberendezések felszerelésével kell megoldani.

Fokozott gondot kell fordítani a különféle mérgek előírásoknak megfelelő, szakszerű tárolására és felhasználására.

g./ A munkahelyi környezet javítása érdekében törekedni kell:

- a munkahelyek zsufoltságának csökkentésére,
- a klimatizálás javítására,
- a munkahelyek megvilágításánál az ÉSZ 61-73-ban meghatározott magasabb követelmények elérésére,
- a falak, berendezések festésénél a szindinamika alkalmazására.

h./ Fokozatosan fel kell számolni az öltöző, mosdó, fürdő ellátottság hiányait. Gondosan ügyelni kell arra, hogy az új létesítmények kialakítása és a felújítások egyaránt az érvényes előírásoknak megfelelően történjenek.

3. A munkavédelmi tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében:

a./ A szervek rendszeresen értékeljék a munkavédelmi helyzet alakulását, az egyes szakvezetők munkavédelmi feladatait, a feladatok végrehajtását.

b./ A munkavédelmi intézkedési terveket - polgári állomány esetében a szakszervezet bevonásával - készítsék el, a tervek végrehajtását szigorúan ellenőrizzék.

c./ A szervek a saját biztonsági szabályzatukban rögzítettek szerint rendszeresen tartásuk meg a biztonsági szemléket.

A szemlejegyzőkönyveknek a baleseti veszélyforrások feltárásán kívül az ellenőrzött vezetők munkavédelmi tevékenységének értékelését is tartalmaznia kell.

d./ Nagyobb gondot kell fordítani a balesetek kivizsgálására, a sérülési jegyzőkönyvek kitöltésére. A kivizsgálás első sorban a veszélyforrások megszüntetésére irányuljon, a tárgyi és személyi oksorozat gondos feltárásával.

A jegyzőkönyvben minden alkalommal részletesen le kell írni a hasonló esetek elkerülésére tett intézkedéseket.

- e./ A személyi állomány munkavédelmi oktatásának hatékonyságát növelni kell. Az elméleti és gyakorlati oktatások alkalmával visszakerdezés útján meg kell győződni arról, hogy az állomány tagjai elsajátították-e az oktatott anyagot.

Az ismétlődő oktatások ne csak formaiak legyenek. Itt kell ismertetni pl: az előző oktatás óta eltelt időszak baleseteit, azok jövőbeni elkerülésének módjait, egy-egy új balesetelhárítási vagy egészségügyi rendelet megjelenését. Az oktatások színvonalát munkavédelmi oktatófilmek bemutatásával is fokozni kell.

-.-.-.-.-